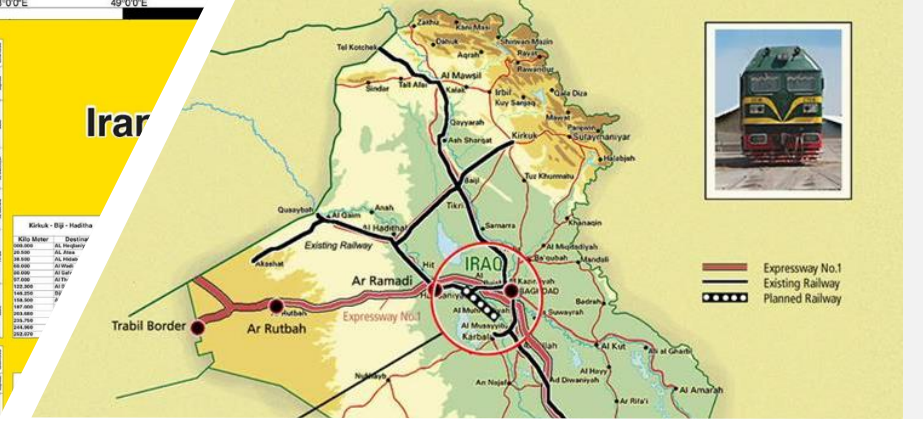

راه آهن عراق

وابسته بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در عراق ، بغداد
اسفند ماه سال 99

Baghdad - Basra	
Kilometers	Distances
0	From Baghdad
100	AL HADITHA
120	AL DUBAY
140	AL HADITHA
160	AL HADITHA
180	AL HADITHA
200	AL HADITHA
220	AL HADITHA
240	AL HADITHA
260	AL HADITHA
280	AL HADITHA
300	AL HADITHA
320	AL HADITHA
340	AL HADITHA
360	AL HADITHA
380	AL HADITHA
400	AL HADITHA
420	AL HADITHA
440	AL HADITHA
460	AL HADITHA
480	AL HADITHA
500	AL HADITHA
520	AL HADITHA
540	AL HADITHA
560	AL HADITHA
580	AL HADITHA
600	AL HADITHA
620	AL HADITHA
640	AL HADITHA
660	AL HADITHA
680	AL HADITHA
700	AL HADITHA
720	AL HADITHA
740	AL HADITHA
760	AL HADITHA
780	AL HADITHA
800	AL HADITHA
820	AL HADITHA
840	AL HADITHA
860	AL HADITHA
880	AL HADITHA
900	AL HADITHA
920	AL HADITHA
940	AL HADITHA
960	AL HADITHA
980	AL HADITHA
1000	AL HADITHA

Baghdad - Mosul - Halabja	
Kilometers	Distances
0	From Baghdad
100	AL HADITHA
120	AL DUBAY
140	AL HADITHA
160	AL HADITHA
180	AL HADITHA
200	AL HADITHA
220	AL HADITHA
240	AL HADITHA
260	AL HADITHA
280	AL HADITHA
300	AL HADITHA
320	AL HADITHA
340	AL HADITHA
360	AL HADITHA
380	AL HADITHA
400	AL HADITHA
420	AL HADITHA
440	AL HADITHA
460	AL HADITHA
480	AL HADITHA
500	AL HADITHA
520	AL HADITHA
540	AL HADITHA
560	AL HADITHA
580	AL HADITHA
600	AL HADITHA
620	AL HADITHA
640	AL HADITHA
660	AL HADITHA
680	AL HADITHA
700	AL HADITHA
720	AL HADITHA
740	AL HADITHA
760	AL HADITHA
780	AL HADITHA
800	AL HADITHA
820	AL HADITHA
840	AL HADITHA
860	AL HADITHA
880	AL HADITHA
900	AL HADITHA
920	AL HADITHA
940	AL HADITHA
960	AL HADITHA
980	AL HADITHA
1000	AL HADITHA

راه آهن از ابتدای قرن گذشته در زمان حضور انگلیس در عراق وارد عراق شد و خطوط شبکه راه آهن از جنوب عراق تا شمال آن امتداد داشت. عراق شروع به تجدید و توسعه بسیاری از خطوط شبکه ، لوکوموتیو مسافری و باری کرده است . طول شبکه ریلی در عراق 2893 کیلومتر است . عراق اخیراً گسترش شبکه راه آهن را برای اتصال به برخی از کشورهای همسایه به ویژه ترکیه آغاز کرده است . پروژه مترو بغداد نیز اولین نمونه از این نوع در عراق است.

تاریخچه راه آهن عراق

- اولین اداره راه آهن در عراق در سپتامبر 1916 و تحت کنترل نیروهای نظامی انگلیس تشکیل شد. اداره راه آهن در عراق در تاریخ 1/4/1920 از اختیار ارتش به اداره مدنی انگلیس منتقل شد.
- مالکیت راه آهن در تاریخ 16/4/1936 به دولت عراق منتقل شد و به راه آهن دولت عراق نامیده شد. بر این اساس در این تاریخ همه ساله به این مناسبت جشنی برای راه آهن در عراق برگزار می گردد .
- اولین هیئت مدیره راه آهن در ژوئیه 1936 تشکیل شد و متشکل از وزیر اقتصاد ، رئیس ستاد ارتش ، مدیرکل شهرداریها ، مدیر ساخت ، ناوبری و راه آهن ، مشاور وزارت دارایی ، مدیر تجارت بوده است .
- قانون سازمان راه آهن شماره به 24 سال 1952 صادر شد .. قانون شماره 33 سال 1965 برای راه آهن جمهوری عراق صادر شد.
- قانون شرکت راه آهن عراق در 20 مه 1987 صادر شد .
- سنگ بنای ساختمان ترمینال بین المللی بزرگ در سال 1948 در سمت کرخ بغداد گذاشته شد و سرانجام در سال 1952 تکمیل شد.
- اولین قطار در خط استاندارد در عراق بین بغداد و بصره در سال 1967 مورد بهره برداری قرار گرفت .
- اولین قطار بین بغداد و سمیکه دجیل در سال 1914 حرکت کرد.
- اولین قطار در سال 1920 بین بغداد و بصره حرکت کرد.
- اولین قطار در سال 1925 بین بغداد و کرکوک اجرا شد.
- اولین قطار Haydarpasa از عراق به (استانبول) در تاریخ 7/1/1940 رفت .

ایستگاه مرکزی بغداد

ایستگاه مرکزی بغداد

ایستگاه مرکزی بغداد ایستگاه اصلی قطار در پایتخت عراق ، بغداد است و در سمت کرخ بغداد واقع شده است. سنگ بنای این بنا در سال 1948 میلادی گذاشته شد و به طور رسمی در سال 1952 میلادی با طراحی انگلیسی افتتاح شد این ایستگاه شبیه دو ایستگاه است که پس از جنگ جهانی دوم نیز ساخته شده است ، یکی در هند و دیگری در لندن ، و سه ایستگاه از هر نظر شبیه به هم هستند. این ایستگاه حاوی دو برج و دو ساعت است که یکی از آنها شماره های هندی و عربی را نشان می دهد و دیگری شماره های انگلیسی را نشان می دهد و صدای زنگ های این دو ساعت ، مشابه ساعت معروف بیگ بن در لندن است. این دو ساعت ، مانند ساختمان ایستگاه ، پس از سال 2003 مورد غارت ، و سوزاندن قرار گرفت ، اما تلاش راه آهن عراق پس از آوردن قطعات جایگزین از انگلیس ، این دو ساعت دوباره احیا شده است و امروز در سلامت کامل و ضربات طنین انداز در آسمان بغداد است.

شرکت عمومی راه آهن در عراق

تاریخچه شرکت عمومی راه آهن عراق

شرکت عمومی راه آهن در عراق یک شرکت دولتی است که سفرهای قطار را در داخل عراق انجام می دهد و در بغداد (ایستگاه مرکزی بغداد) مستقر است و متعلق به دولت عراق است. اولین اداره راه آهن در عراق در سپتامبر 1916 تشکیل شد و در آن زمان تحت کنترل ارتش انگلیس بود. سپس در سال 1920 میلادی به یک اداره شهری انگلیسی منتقل شد ، سپس در 16 آوریل 1936 میلادی به یک اداره شهری عراقی تبدیل شد که به شرکت راه آهن عراق تبدیل شد. اولین سفر از بغداد به (سمیکه الدجیل) در جنوب سامرا در سال 1914 انجام شد. این شرکت در حال حاضر سفرهای قطار بین بغداد و بصره را انجام می دهد ، اولین سفر قطار بین این دو شهر در سال 1920 انجام شد. اولین حرکت قطار بین بغداد و کرکوک در سال 1925 ، اولین قطار بین بغداد و موصل در سال 1940 و اولین قطار از عراق به ایستگاه حیدرپاشا در استانبول در 15 ژوئیه 1940 انجام شده است.

مروری تاریخی در مورد راه آهن عراق در سال 1936 ، مذاکراتی بین دولت انگلیس و دولت عراق برای انتقال مالکیت راه آهن به عراق انجام شد ، بنابراین توافق شد که دولت عراق علاوه بر سایر شرایط 400000 دینار نیز بپردازد و نام آن راه آهن دولت عراق شد و آن را به وزارت حمل و نقل و آثار پیوند دادند و قرارداد در 16 آوریل 1936 تصویب شد. عراق اولین خط راه آهن تراموا را در سال 1869 شاهد بود ، زمانی که "مدحت پاشا" فرماندار عثمانی شرکت تراموا بغداد - کاظمیه را تأسیس کرد که از اسب برای کشیدن کالسکه استفاده می کرد و عراقی ها آن را " گاری " می نامیدند. بعداً خط مشابهی ایجاد شد که شهر مقدس نجف را با شهر کوفه پیوند می داد . 100٪ سرمایه این شرکت متعلق به خود شرکت می باشد .

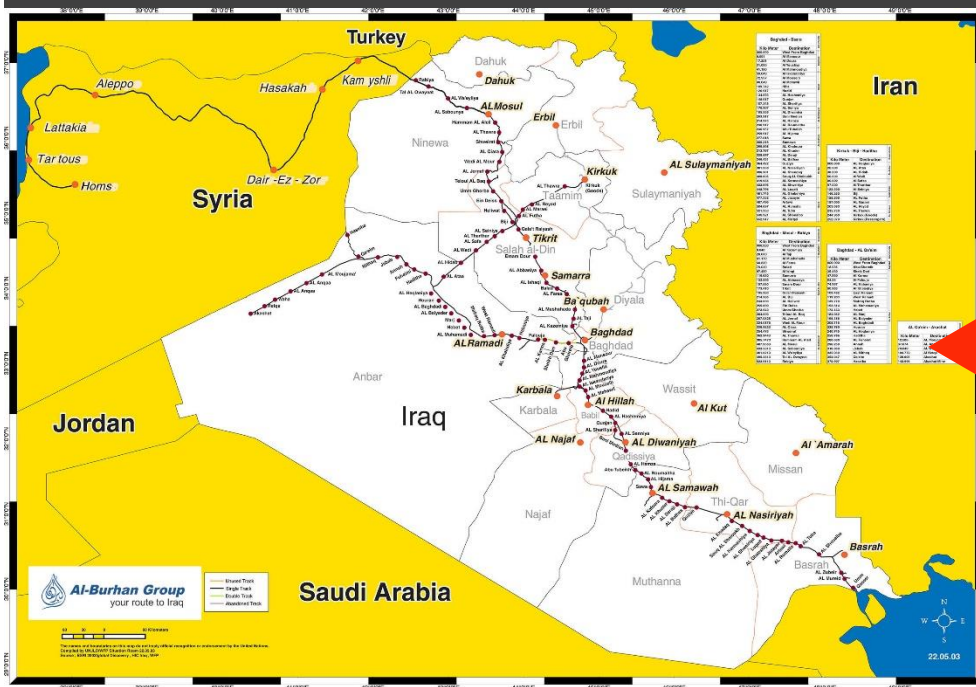

در جنگ جهانی اول ، آلمان از دولت عثمانی برای ایجاد راه آهن با یک سیستم استاندارد که از آنجا تا راه آهن آناتولی (قونیه) ادامه دارد ، یک امتیاز دریافت کرد. این پروژه به چهار مرحله (قونیه - آدانا) ، (آدانا - حلب) ، (حلب موصل) ، (موصل - بغداد) تقسیم شد. این شرکت در اثر جنگ عراق در سال 2003 و عملیات غارتگری متعاقب آن آسیب دید ، زیرا به دلیل غارت و خرابکاری های پس از جنگ ، فقط 158 دستگاه از 410 لوکوموتیو متعلق به این شرکت قابل استفاده بود. علاوه بر این ، اوضاع امنیتی ناپایدار باعث شده است که این شرکت از حرکت دائمی در زمان های مشخص جلوگیری کند. با این حال ، این شرکت برای انجام حرکت قطارهای خود بین استانها در سال 2007 مجدداً کار خود را شروع کرده است ، به عنوان مثال ، خط بغداد - بصره به دلیل بهبود وضعیت امنیتی مجدداً راه اندازی شد .

خطوط اصلی راه آهن عراق

راه آهن در عراق بیش از 2000 کیلومتر مسیر دارد. تفاوت آنها در یک مسیر استاندارد برابر با 1435 میلی متر است. اپراتور سیستم ریلی IRR است. خط ریل ها از بصره به بغداد از زمین های دولتی عبور می کنند و خطوط به موصل ، اربیل و عکاشات می رسند. سیستم حمل و نقل در اواسط قرن گذشته در عراق توسعه یافت. در نتیجه جنگ ، وضعیت بخش راه آهن تخریب و در سال 2003 ، با شروع جنگ ، تردد مسافران به طور کامل متوقف شد. حمل و نقل ریلی از سال 2008 دوباره آغاز شد.

این خط جدید الاحداث در شمال عراق، از فلوجه، رمادی، حدیثه و از مرز القائم (شمال غربی عراق، مرز عراق و سوریه) عبور می‌کند که شاخه ای از آن القائم را به عکاشات که در فاصله 144 کیلومتری آن قرار دارد و یکی از مجتمع‌های صنعتی فسفات عراق در آنجا قرار دارد وصل می‌کند. طول این خط حدود 375 کیلومتر است. این مسیر عراق را به بنادر عربی سوریه و لبنان واقع در دریای مدیترانه متصل می‌کند.

بغداد - موصل (408 کیلومتر)

بغداد - القائم

این خط آهن استاندارد از بغداد شروع شده و سپس در طول رود دجله به سمت شمال حرکت کرده و از موصل به سمت شمال غربی و فاصله 116 کیلومتری ربیعه (مرز سوریه) ادامه می‌یابد و از آنجا به سمت ترکیه و اروپا می‌رود و به عنوان «راه آهن سریع السیر شرقی» شناخته می‌شود.

این خط آهن 461 کیلومتری، که در قسمت شرق و شمال شرقی عراق کشیده شده است، از بعقوبه، جولا و کرکوک عبور می کند و در اربیل به نقطه پایان خود می رسد. همچنین، شاخه ای از آن جولا را به خانقین متصل می کند.

خطوط راه آهن داخل بغداد - صلاح الدین

خطوط راه آهن بغداد - سامرا

خطوط راه آهن بغداد - حله

خطوط راه آهن بغداد - قادسيه

خطوط راه آهن بغداد - مثنى

خطوط راه آهن ، بغداد - بصره

● خطوط اصلی راه آهن عراق

راه آهن عراق از چهار خط اصلی استاندارد برخوردار است:

● بغداد - بیجی - موصل - ربیعه (524 کیلومتر):

این خط آهن استاندارد از بغداد آغاز شده و در امتداد دجله به سمت موصل (412 کیلومتر) کشیده می شود و از شمال غرب تا «ربیعه»، 112 کیلومتر تا مرز سوریه ادامه یافته و از آنجا به ترکیه و اروپا متصل می گردد. این مسیر را «خط سریع السیر شرقی» می نامند.

● بغداد - حله - دیوانیه - سماوه - نصیرییه - بصره - ام قصر (609 کیلومتر):

این خط آهن از غرب بغداد آغاز شده و با عبور از حله ، دیوانیه و ناصریه وارد بصره می شود. سپس به سمت ام قصر ادامه می یابد .

● بغداد - حله - دیوانیه - سماوه - ناصیرییه - بصره - ام قصر (609 کیلومتر):

این خط آهن از غرب بغداد آغاز شده و با عبور از حله ، دیوانیه و ناصریه وارد بصره می شود. سپس به سمت ام قصر ادامه می یابد.

● بغداد - قائم - عکاشات (520 کیلومتر):

این خط از شمال بغداد آغاز شده، و با عبور از فلوجه، رمادی، و حقلانیه به «قیم» (شمال غربی بغداد واقع در مرز با سوریه) می رسد و خط دوم آن، به طول حدود 144 کیلومتر، قائم را به عکاشات (منطقه ای که مجتمع صنعتی فسفات عراق در آن قرار دارد) متصل می کند. این خط عراق را به بنادر عربی قرار گرفته بر ساحل مدیترانه در سوریه و لبنان متصل می کند.

● حدیثه - بیجی - کرکوک (252 کیلومتر)

بغداد - القائم:

این خط جدیدالاحداث در شمال عراق، از فلوجه، رمادی، حدیثه و در طول القائم (شمال غربی عراق، مرز عراق و سوریه) عبور می‌کند که شاخه ای از آن القائم را به عکاشات که در فاصله 144 کیلومتری آن قرار دارد و یکی از مجتمع‌های صنعه تی فسفات عراق در آنجا قرار دارد وصل می‌کند. طول این خط حدود 375 کیلومتر است. این مسیر عراق را به بنادر عربی سوریه و لبنان واقع در دریای مدیترانه متصل می‌کند.

این خط آهن 461 کیلومتری، که در قسمت شرق و شمال شرقی عراق کشیده شده است، از بعقوبه، جولولا و کرکوک عبور می‌کند و در اربیل به نقطه پایان خود می‌رسد. همچنین، شاخه ای از آن جولولا را به خانقین متصل می‌کند.

بغداد - موصل (408 کیلومتر):

این خط آهن استاندارد از بغداد شروع شده و سپس در طول رود دجله به سمت شمال حرکت کرده و از موصل به سمت شمال غربی و فاصله 116 کیلومتری ربیعه (مرز سوریه) ادامه می‌یابد و از آنجا به سمت ترکیه و اروپا می‌رود و به عنوان « راه آهن سریع السیر شرقی » شناخته می‌شود.

• خطوط انشعابی:

• شعبه بصره -ام قصر 158 کیلومتر.

• الشعیبی -ام قصر 56 کیلومتر .

• صابونیه -ربیعه 100 کیلومتر.

• بیجی - حمام العلیل 156 کیلومتر.

• حدیثه - بیجی - کرکوک 252 کیلومتر .

• خطوط انشعابی:

- شعيبه - بصره - ام قصر 158 كيلومتر.
- الشعيبى - ام قصر 56 كيلومتر .
- صابونيه - ربيعه 100 كيلومتر.
- بيجى - حمام العليل 156 كيلومتر.
- حديثه - بيجى - كركوك 252 كيلومتر .

خطوط راه آهن فعال در عراق

خط ریلی	طول خط ریلی	تعداد ایستگاه ها	زمان	ملاحظه
خط راه آهن بغداد - بصره	1271 کم	34	10 تا 12 ساعت	این خط شامل 416 کیلومتر خط دو طرفه است
خط راه آهن بغداد - فلوجه	60 کم	2	یک ساعات و 15 دقیقه	

فهرست خطوط راه آهن عراق

خط ریلی	طول خط ریلی	تعداد ایستگاه ها	ملاحظه
خط راه آهن بغداد - موصل - ربیعه	636 كم	27	
خط راه آهن بغداد - تكريت	120 كم		
خط راه آهن بغداد - سامراء			در سال 2012 متوقف شد
خط راه آهن بغداد - حقلانیه			در سال 2011 متوقف شد
خط راه آهن بغداد - قائم - حصیبه	717 كم	24	این خط شامل 104 کیلومتر خط ریلی ی دو راه از خان دری - تقاطع الرط به است
خط راه آهن بغداد - بیجی - کرکوک			در سال 2012 متوقف شد
خط راه آهن کرکوک - بیجی - حدیثه	269 كم	14	
خط راه آهن قائم - عكاشات	178 كم	1	
خط راه آهن مسیب - كربلاء	25 كم	3	
خط راه آهن موصل - حلب			در سال 2010 متوقف شد
خط راه آهن موصل - قامشلی			در سال 2011 متوقف شد
خط راه آهن موصل - غازی عنتاب			در سال 2011 متوقف شد
خط راه آهن شعیبه - أم قصر	63 كم	3	

اطلاعات آماری راه آهن عراق

IRR	علامت اختصاری راه آهن	1
435000	مساحت کشور (متر مربع)	2
35.87	جمعیت (میلیون نفر)	3
کل خطوط: 2138 دوخطه: - برقی: -	طول خطوط (کیلومتر)	4
158	تعداد لکوموتیو	5
-	اتوماتریس	6
77	واگنهای مسافری	7
9315	واگنهای باری	8
880	تعداد کارکنان (نفر)	9
4	قطار کیلومتر (میلیون)	10
0.21	تعداد مسافر جابه جا شده (میلیون نفر)	11
99	مسافر کیلومتر (میلیون)	12
1.0	تناژ بار حمل شده (میلیون)	13
249	تن کیلومتر (میلیون)	14
121	تن کیلومتر خالص (میلیون)	15

منبع: آمار UIC - 2015

ملاحظات

❖ اتصال ریلی ایران و عراق در دو جهت زیر در دست مطالعه می باشد:

1. خرمشهر - بصره (51 کیلومتر)؛
2. کرمانشاه - خسروی - خانقین - بغداد (266 کیلومتر).

❖ عراق با چین، فرانسه، آلمان، روسیه، هند، ترکیه و غیره مذاکراتی را در زمینه خرید لوکوموتیو، قطعات یدکی و دیگر تجهیزات مورد نیاز انجام داده است و قراردادهای مرتبط با آنها را نیز به تصویب رسانده است، مانند واردات 40 لوکوموتیو با 12 واگن مسافری از چین، 30 لوکوموتیو از روسیه، 16 لوکوموتیو از ترکیه و 440 واگن باری و مخزن‌دار از الجزایر و غیره. برخی از آنها توسط مقامات سازمان ملل رد شده اند.

❖ در طول سالهای گذشته اعلام شد که 30 دستگاه لوکوموتیو جدید با سرعت 140 کیلومتر در ساعت از چین وارد شده که هزینه آنها، به همراه هزینه قطعات یدکی مربوطه، بالغ بر 60 میلیون دلار آمریکا است.

ملاحظات

- ❖ عراق با بهبود وضعیت سیاسی و اقتصادی خود، در حال توسعه و بازسازی شبکه ریلی داخلی خویش، و گسترش و اتصال شبکه راه آهن خود با شبکه های ریلی کشورهای دیگر می باشد. در این راستا، اقدامات کوچکی را به انجام رسانده و در مرز سوریه اقدامات اولیه برای اتصال خط راه آهن الطالبیه عراق به دیرالزور در سوریه (30 کیلومتر) را هموار کرده است. این خط بنادر عراق را به بنادر سوریه متصل می کند. همچنین عراق قصد دارد خطوط راه آهن خود را از طریق حدیثه به اردن و از آنجا به بندر عقبه متصل نماید و اقدامات مشابهی را نیز در مسیر لبنان و ایران انجام دهد. اما، علیرغم تبلیغات به عمل آمده، در حال حاضر به جز بهینه سازی خطوط داخلی، قادر به انجام چنین پروژه های مهمی نیست، مگر آنکه کشورهای مقصد در این زمینه سرمایه گذاری نمایند و برای اجرای این پروژه ها کمر همت ببندند
- ❖ مسیب - کربلا - سماوه. این پروژه، یکی از پروژه های بزرگ در حال ساخت و نوسازی است، که بخشهای کلیدی منطقه فرات میانی را به یکدیگر متصل می کند، که برخی از آنها دوخطه هستند. کار عملیاتی این پروژه در ماه مه 2002 آغاز شده است.
- ❖ دیگر پروژه های در دست اقدام راه آهن عراق ساخت مسیرهای باقی مانده است (مانند بغداد- بابل به طول 100 کیلومتر که یک مسیر دوخطه و در حال انجام است).
- ❖ شرکت عمومی راه آهن از پیشنهاد پروژه برای اتصال از فاو به مرز ترکیه برای سرمایه گذاری و با مطالعه یک شرکت ایتالیایی (PEG) خبر داده است.

ملاحظات

❖ شرکت راه آهن عراق به منظور کاهش نرخ حمل و نقل و قیمت تمام شده کالا جهت مصرف کنندگان ، در حال تکمیل خطوط حمل و نقل ریلی است . هزینه حمل و نقل جاده ای در عراق بسیار بالاست . از دیگر مزایای راه اندازی خطوط ریلی ، ترانزیت کالا از شمال به جنوب می باشد که با ورود شرکت ایتالیایی در دست بررسی است . موضوع اتصال خط ریلی شلمچه به بصره نیز برای حمل و نقل کالای صادراتی کشورمان به عراق بسیار با اهمیت می باشد. در صورت اجرایی شدن و اتصال این خط ، هزینه حمل کاهش پیدا کرده ، بسته بندی با شکل اولیه و دستخوش تغییرات چند بار تخلیه و بارگیری نخواهد شد. همچنین امکان انتقال مستقیم به شهرهای دارای ایستگاه راه آهن نیز میسر خواهد بود.

+9647700055151-3

<http://iraq.tpo.ir/>

iraq.tpoir@gmail.com

راه آهن عراق

وابسته بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در عراق ، بغداد
اسفند ماه سال 99